

بسمه تعالی

دانشگاه سندھ

مدیریت تحصیلات تکمیلی

تعدد نامہ اصالت اثر

اینجانب **فیض اله رضائی شهرکی** متعهد می شوم که مطالب مندرج در این پایان نامه حاصل کار پژوهشی اینجانب است و دستاوردهای پژوهشی دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است، مطابق مقررات ارجاع و در فهرست منابع و ماخذ ذکر گردیده است. این پایان نامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک هم سطح یا بالاتر ارائه نشده است. در صورت اثبات تخلف (در هر زمان) مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از اعتبار ساقط خواهد شد. کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی می باشد.

نام و نام خانوادگی دانشجو

امضاء

دانشکده علوم پایه

**راهکارهای افزایش انگیزش تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه
ریاضی از دیدگاه دبیران ریاضی اصفهان**

نگارش:

فیض اله رضایی شهرکی

استاد راهنما: دکتر علی زعیم باثی

استاد مشاور: دکتر غلامعلی احمدی

**پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد
آموزش ریاضی**

فروردین ۱۳۹۱

تاییدیه هیات داوران

**تقدیم به همسر م
که با صبر و شکیبایی مرا در امر
تحصیل یاری نمود**

و تقدیم به تمامی جویندگان علم

عنوان: راهکارهای افزایش انگیزش تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه ریاضی از دیدگاه دبیران ریاضی اصفهان

استاد راهنما: دکتر علی زعیم باشی
استاد مشاور: دکتر غلامعلی احمدی
نگارش: فیض اله رضایی شهرکی

چکیده:

این پژوهش با عنوان "راهکارهای افزایش انگیزش تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه در ریاضی از دیدگاه دبیران ریاضی اصفهان" انجام گرفته است. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دبیران مدارس متوسطه اصفهان در سال تحصیلی ۱۳۹۰-۱۳۹۱ تشکیل می دهد. نمونه آماری این تحقیق بر

اساس فرمول نمونه گیری کوکران محاسبه گردیده است. به همین منظور تعداد ۲۰۰ پرسشنامه برای افراد (که به طور تصادفی انتخاب شده بودند) ارسال و در نهایت تعداد ۱۷۳ پرسشنامه قابل بهره برداری واصل گردید. در این پژوهش از پرسشنامه برای جمع آوری اطلاعات استفاده شده است و جهت تجزیه و تحلیل داده های تحقیق از نرم افزار SPSS استفاده شده است. نتایج این تحقیق نشان داد که بین عوامل بهداشتی ، انگیزشی ، سابقه خدمت دبیران، سن دبیران، مدرک تحصیلی دبیران، وضعیت تاهل دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد. واژگان کلیدی : انگیزش ، تحصیل

Key word: Motivation, Education

صفحه	عنوان
۱	فصل اول: کلیات تحقیق
۲	۱-۱ مقدمه
۳	۲-۱ بیان مساله
۳	۱-۳-۱ اهداف تحقیق
۴	۴-۱ اهمیت و ضرورت تحقیق
۵	۵-۱ فرضیه تحقیق
۵	۶-۱ سازماندهی تحقیق
۶	فصل دوم: مبانی نظری تحقیق

۷	۱-۲ مقدمه
۷	۲-۲ مفاهیم و تعاریف انگیزش
۸	۳-۲ طبقه بندی های معاصر از تئوری های انگیزش
۱۱	۴-۲ تئوری های رفتاری و شناختی
۱۲	۵-۲ تئوری های محتوایی و فرآیندی
۱۳	۶-۲ رویکرد خود تنظیمی - فراشناختی
۱۴	۷-۲ مفهوم جذابیت
۱۶	۸-۲ نظریه اقتضایی انگیزش
۱۶	۹-۲ نظریه پویایی و رضایتمندی
۱۷	۱۰-۲ تئوری های نیاز
۱۸	۱۱-۲ تئوری نیازهای آشکار ماری
۱۸	۱۲-۲ تئوری ERG الدرفر
۱۸	۱۳-۲ سلسله مراتب نیازهای مزلو
۲۰	۱۴-۲ تئوری نیازهای مک کلند
۲۱	۱۵-۲ تئوری X و Y
۲۱	۱۶-۲ تئوری بالندگی آرجریس
۲۲	۱۷-۲ تئوری Z اوچی
۲۳	۱۸-۲ دو عاملی هرزبرگ (انگیزشی - بهداشتی)
۲۷	۱۹-۲ نکات مورد توجه در نظریه دو عاملی هرزبرگ
۳۰	۲۰-۲ انگیزش تحصیلی چیست؟
۳۰	۲۱-۱-۲ رشد انگیزش تحصیلی
۳۱	۲۱-۲-۲ افزایش انگیزه برای یادگیری
۳۳	۲۱-۲ نکاتی در باب انگیزش و پاداش دهی
۳۵	۲۲-۲ روشهای بالا بردن یا درونی کردن انگیزه دانش آموزان به تحصیل
۳۶	۲۳-۲ آموزش انگیزه
۳۸	۲۴-۲ روشهای ایجاد انگیزش در دانش آموزان
۴۰	۲۵-۲ نقش انگیزش در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و یادگیری آنها

۴۲	۲-۲۶ بررسی عوامل افت تحصیلی دانش آموزان در دروس ریاضی
۴۳	۲-۲۶-۱ تعریف افت تحصیلی
۴۴	۲-۲۶-۲ عوامل افت تحصیلی در دروس ریاضی
۴۶	۲-۲۷ پیشینه تحقیقات انجام شده
۵۰	فصل سوم: روش تحقیق
۵۱	۳-۱ مقدمه
۵۱	۳-۲ روش تحقیق
۵۱	۳-۳ جامعه آماری
۵۲	۳-۴ حجم نمونه و روش برآورد حجم نمونه
۵۲	۳-۵ شیوه جمع آوری اطلاعات
۵۳	۳-۶ ابزار اندازه گیری اطلاعات
۵۳	۳-۷ روایی پرسشنامه
۵۴	۳-۸ اعتبار یا پایایی
۵۴	۳-۹ روشهای تجزیه و تحلیل آماری
۵۴	۳-۱۰ ضریب همبستگی پیرسون
۵۶	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق
۵۷	۴-۱ تجزیه و تحلیل داده ها
۵۷	۴-۲ یافته های توصیفی تحقیق
۶۰	۴-۳ توصیف و تحلیل داده ها
۸۷	رضایت ازانگیزش تحصیلی کل جامعه نمونه
۹۰	فصل پنجم: نتیجه گیری و پیشنهادات
۹۱	۵-۱ بحث و نتیجه گیری
۹۴	۵-۲ پیشنهادات
۹۵	۵-۳ محدودیتهای تحقیق
۹۶	پرسشنامه ای تحقیق
۹۸	فهرست منابع
۱۰۱	چکیده لاتین

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان
۵۷	جدول ۱. سن شرکت کنندگان در این پژوهش
۵۸	جدول ۲. میزان تحصیلات افراد شرکت کننده در این پژوهش
۵۹	جدول ۳. سابقه خدمت افراد شرکت کننده در این پژوهش
۵۹	جدول ۴. وضعیت تاهل افراد شرکت کننده در پژوهش
۶۰	جدول ۵. سؤال ۱: از نحوه سرفصل بندی درس ریاضی
۶۱	جدول ۶. سؤال ۲: از تنوع مطالب در درس ریاضی
۶۱	جدول ۷. سؤال ۳: از اینکه از با توجه به نوع تدریس من در درس ریاضی دانش آموزان بزودی یاد می گیرند
۶۲	جدول ۸. سؤال ۴: از صلاحیت و کفایت سرگروههای آموزشی درس ریاضی در تصمیم

گیریهها.....

- ۶۲ جدول ۹. سؤال ۵: از میزان توجه آموزش و پرورش به مسائل و مشکلات موجود در درس ریاضی
- ۶۳ جدول ۱۰. سؤال ۶: از نحوه ارائه آموزشهای لازم و مرتبط با درس ریاضی.....
- ۶۳ جدول ۱۱. سؤال ۷: از نحوه برخورد سرگروههای آموزشی با دبیران ریاضی.....
- ۶۴ جدول ۱۲. سؤال ۸: از نحوه رفتار همکاران در درس ریاضی با یکدیگر...
- ۶۴ جدول ۱۳. سؤال ۹: از اینکه دبیر ریاضی هستم...
- ۶۵ جدول ۱۴. سؤال ۱۰: از میزان تناسب مطالب ریاضی با تکالیف محوله...
- ۶۵ جدول ۱۵. سؤال ۱۱: از شهرت اجتماعی که شغلم به همراه دارد.....
- ۶۶ جدول ۱۶. سؤال ۱۲: از اینکه شغلم مطابق میل و خواسته ام است...
- ۶۶ جدول ۱۷. سؤال ۱۳: از اینکه در استخدام دائم آموزش و پرورش هستم...
- ۶۷ جدول ۱۸. سؤال ۱۴: از میزان هماهنگی موجود بین مهارت و تخصص با تدریس
- ۶۷ جدول ۱۹. سؤال ۱۵: از اینکه فرصت شکوفا شدن استعدادم در شغلم مهیا است...
- ۶۸ جدول ۲۰. سؤال ۱۶: از میزان امکان پیشرفت و ارتقاء شغلی در سلسله مراتب سازمانی...
- ۶۸ جدول ۲۱. سؤال ۱۷: از میزان قدردانی و تشویق نسبت فعالیت دبیران ریاضی از جانب مسئولین
- ۶۹ جدول ۲۲. سؤال ۱۸: از میزان داشتن آزادی عمل در تدریس درس ریاضی.....
- ۶۹ جدول ۲۳. سؤال ۱۹: از اینکه در تدریس درس ریاضی احساس موفقیت می کنم...
- ۷۰ جدول ۲۴. سؤال ۲۰: از داشتن فرصت تدریس درس ریاضی به دانش آموزان.....
- ۷۰ جدول ۲۵. میزان پاسخگویی به سئولات پرسشنامه بر حسب مقیاس سه درجه ای
- ۷۱ جدول ۲۶. مشخصه های آماری و نمرات عوامل بهداشت گروه نمونه
- ۷۳ جدول ۲۷. رتبه بندی اولویتهای سنجش عوامل بهداشت بر حسب پاسخهای راضی، خیلی راضی
- ۷۴ جدول ۲۸. ضریب همبستگی بین دو متغیر عوامل بهداشت با انگیزش تحصیلی
- ۷۵ جدول ۲۹. ارائه تجزیه تحلیل دادههای مربوط به فرضیه دوم پژوهش
- ۷۶ جدول ۳۰. رتبه های اولویتهای سنجش انگیزش تحصیلی عوامل انگیزشی بر حسب پاسخهای گزینه های (راضی و خیلی راضی)
- ۷۷ جدول ۳۱. ضریب همبستگی بین دو متغیر عوامل انگیزشی و انگیزش تحصیلی
- ۷۹ جدول ۳۲. توزیع درصد فراوانی سابقه خدمت نمونه
- ۸۰ جدول ۳۳. تحلیل واریانس یک راه انگیزش تحصیلی به وسیله متغیر سابقه خدمت

۸۱	جدول ۳۴. تفاوت میانگین گروهها
۸۲	جدول ۳۵. توزیع فراوانی سن گروه نمونه
۸۳	جدول ۳۶. تحلیل واریانس یک راهه انگیزش تحصیلی به وسیله متغیر سن
۸۴	جدول ۳۷. تفاوت میانگین گروهها
۸۵	جدول ۳۸. درصد میزان تحصیلات
۸۵	جدول ۳۹. تحلیل واریانس
۸۶	جدول ۴۱. توزیع درصد فراوانی وضعیت تأهل گروه نمونه
۸۸	جدول ۴۲. مشخصه های آماری نمرات انگیزش نمونه

فهرست نمودارها

صفحه	عنوان
۵۸	نمودار ۱. سن شرکت کنندگان در این پژوهش
۵۸	نمودار ۲. میزان تحصیلات افراد شرکت کننده در این پژوهش
۵۹	نمودار ۳. سابقه خدمت شرکت کنندگان در این پژوهش
۵۹	نمودار ۴. وضعیت تاهل شرکت کنندگان در این پژوهش

فصل اول
کلیات تحقیق

اشتغال به تحصیل برای ادامه زندگی و بقای جامعه ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. زندگی دانش‌آموزان با درس خواندن می‌گذرد و خودکفایی هر کشور به میزان و نوع عملکرد دانش‌آموزان آن بستگی دارد. تحقیقات متعدد مویید این واقعیت است که اولاً با کاهش انگیزش تحصیل، فساد شدت می‌یابد و ثانیاً انگیزش بالای تحصیلی در دانش‌آموزان موجب نشاط و شادابی می‌گردد. انگیزش تحصیلی یکی از عوامل مهم در موفقیت دانش‌آموزان به‌شمار می‌رود و همچنین عاملی است که باعث افزایش کارایی و نیز احساس رضایت دانش‌آموزان و معلمان می‌گردد. فیشر و هانا^{۲۰۰۹} انگیزش تحصیلی را عامل روانی قلمداد می‌نمایند و آن را نوعی سازگاری عاطفی با تحصیل می‌انگارند. هاپاک، انگیزش تحصیلی را مفهومی پیچیده و چندبعدی می‌داند که با عوامل درونی جسمانی و اجتماعی ارتباط دارد.^[۳۴]

اما از آنجا که نوجوانان آمیخته‌ای از افکار، تمایلات، نیازها، خواهشها، اندیشه‌ها، تعصبات هدفهای شخصی است. آماده کردن و در اختیار قرار دادن و هدایت صحیح دانش‌آموزان بسیار دشوار است. برای اینکه بتوان انسان را وادار ساخت که از روی میل نیروی فکری و جسمی خود را برای رسیدن به هدفهای تحصیلی بکار ببندد باید شرایطی فراهم کرد تا نیازهای او تأمین شود.

هر کوششی در زمینه چگونگی و بهتر اداره کردن دانش‌آموزان صورت گیرد مستلزم کشف نیازهای اساسی، درک انگیزه‌های رفتار فرد و عکس‌العمل گروه‌های مختلف دانش‌آموزی است برای این منظور، مدارس باید از محرکی استفاده کنند، که یکی از مهمترین محرکها جهت آموزش مفید انگیزش تحصیلی است. ایجاد روحیه و در نتیجه رضایت و خرسندی دانش‌آموزان یکی از موضوعات مهمی است که مدیران و معلمان باید مدنظر داشته باشند. در واقع آنچه امروزه برای مدارس در رابطه با دانش‌آموزان و در درس ریاضی مطرح است مسأله افزایش انگیزش تحصیلی در دانش‌آموزان می‌باشد. چرا که دانش‌آموزان با انگیزه به‌عنوان یک منبع عظیمی از سرمایه انسانی در کشورها است.^[۱۷]

افزایش انگیزه دانش آموزان و علاقمند کردن هرچه بیشتر آنان نسبت به تحصیل از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. اگر علل رضایت و عدم رضایت دانش آموزان نسبت به تحصیل مشخص گردد می‌توان به منظور بهبود شرایط و افزایش انگیزش آنها اقدام بعمل آورد. وقتی دانش آموزان از تحصیل احساس رضایت کند، مسؤلیت خود را با دقت بیشتری انجام داده و نه تنها از تحصیل خسته نمی‌شود بلکه از انجام آن احساس مسرت نیز خواهند کرد. شناخت این وضعیت در آموزش و پرورش نیاز به تحقیقات دارد، اما علیرغم تحقیقات متعدد و متنوعی که تاکنون در زمینه افزایش انگیزش تحصیلی انجام شده هنوز جواب این مسأله به طور قطع مشخص نشده که عوامل مؤثر در افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان کدامند. گرچه مجموعه تحقیقات در این زمینه افق دید ما را وسیعتر ساخته به طوری که امروزه قادر هستیم در رابطه با عوامل ایجاد کننده انگیزش تحصیلی دانش آموزان تا حد زیادی قاطعانه صحبت کنیم، اما هنوز ناشناخته‌های فراوانی در این راه وجود دارد که گویای خلاء تحقیقاتی در این زمینه است. بطور کلی می‌توان گفت که جوامع امروزی برای دانش آموزان را جوامع تحصیلی می‌نامند، زیرا در این جوامع، دانش آموزان هر جایی که زندگی کنند و هر آموزشی که انجام می‌دهند، با مدارس و آموزشگاهها در ارتباط هستند و مدارس و آموزشگاهها بخشی از زندگی روزانه اکثر نوجوانان را تشکیل داده است.^[۳۷] ماکش شلر معتقد است که در هیچ زمانی مسأله انسان چنین بحرانی نشده و اندیشه‌ها را به خود مشغول نساخته است. در مدارس یکی از موضوعات اصلی تفکر مدیر باید دانش آموزان باشد زیرا هدف این مدارس تحصیل بهتر دانش آموزان است و بدین منظور باید به کشف انسان پردازد. اگر مدارس به دانش آموزان به عنوان یک عضو نگاه کنند تحصیل به صورت وسیله‌ای در خدمت دانش آموزان خواهد شد.^[۳]

سؤالی که در این رساله بیش از همه جلب توجه می‌کند با توجه به موارد فوق بررسی راهکارهای افزایش انگیزش تحصیلی در دانش آموزان دوره متوسطه در ریاضی از دیدگاه دبیران ریاضی می‌باشد. که در این پژوهش ما برآنیم تا به پرسش فوق پاسخ دهیم.

۱-۳-۱ اهداف تحقیق:

- ۱- بررسی رابطه بین عوامل بهداشتی و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی
- ۲- بررسی رابطه بین عوامل انگیزشی و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی
- ۳- بررسی رابطه بین سابقه خدمت دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی
- ۴- بررسی رابطه بین سن دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی
- ۵- بررسی رابطه بین مدرک تحصیلی دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی
- ۶- بررسی رابطه بین وضعیت تاهل دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی.

۱-۴- اهمیت و ضرورت تحقیق:

ریاضیات یکی از شاخص‌های توسعه تحصیلی در هر کشوری محسوب می‌شود. همین عامل موجب می‌شود که هر کشوری در فرآیند رشد تحصیلی خود به درس ریاضی توجه نماید. لذا دانش آموزان در این درس به‌عنوان مهره اصلی در این بخش عنصر کلیدی و نیازمند توجه و پژوهش است و افزایش انگیزش تحصیلی در درس ریاضی در کارکرد روند تحصیلی دانش آموزان لازم به‌نظر می‌رسد که معلمان، برنامه‌ریزان و مدیران مدارس، در تصمیم‌گیری‌های خود این عامل را مدنظر قرار دهند و برای این آموزش به‌طور طبیعی نیاز به اطلاعات دارند و این مهم جز از این طریق پژوهش و تحقیق میسر نمی‌شود. اصولاً افزایش انگیزش تحصیلی در درس ریاضی مستلزم پدیدآوردن و نگهداری محیطی است که در آن دانش آموزان با هم و به‌صورت گروهی در دستیابی به هدفهای مشترک تلاش می‌کنند. یک دبیر نمی‌تواند در این آموزش موفق شود مگر اینکه بدانند چه چیزهایی دانش آموزان را به تلاش و کوشش وامی‌دارد. در نظر داشتن عوامل انگیزاننده در وظایف تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی در انجام دادن وظایف و نقش‌ها بر پایه آگاهی از مفهوم انگیزه صورت گیرد.

متخصصین سعی دارند با شناخت عوامل مؤثر بر افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان اقداماتی در جهت از میان برداشتن علل نارضایتی و کوشش به‌منظور ایجاد انگیزه و رضایت از درس ریاضی انجام داده تا هر چه بهتر اهداف تحصیلی را محقق سازند. بنابراین شناخت انگیزش دانش آموزان درک الگوهای رفتاری آنها یکی از ضروریات مدیریت آموزشی می‌باشد. معلمان در رابطه با درک مسائل انگیزشی به‌طور اخص احتیاج به رهنمودهای مفید علمی و عملی سازنده‌ای دارند. لذا تحقیقات در این زمینه می‌تواند ضمن ایجاد چهارچوب نظری متناسب راه‌حلهای عملی هم ارائه نموده تا دبیران بتوانند با استفاده مفید و مؤثر از امکانات انسانی و مالی در تحقق اهداف تحصیلی از نتایج پژوهش‌های یاری بجویند.

با توجه به موارد فوق‌الذکر تحقیق در زمینه راهکارهای افزایش انگیزش تحصیلی در درس ریاضی لازم و ضروری می‌باشد.

۱-۵- فرضیه های تحقیق:

۱. بین عوامل بهداشتی و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد.
۲. بین عوامل انگیزشی و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد.
۳. بین سابقه خدمت دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد.
۴. بین سن دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد.
۵. بین مدرک تحصیلی دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد.
۶. بین وضعیت تاهل دبیران و افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان در درس ریاضی رابطه وجود دارد.

۱-۶- سازماندهی تحقیق

این تحقیق در پنج فصل تهیه گردیده است فصل اول کلیات تحقیق را بررسی می نماید و فصل دو مبانی نظری تحقیق را شرح می دهد فصل سوم روش تحقیق را بیان می کند و فصل چهارم به تجزیه و تحلیل یافته های تحقیق می پردازد و در نهایت در فصل پنجم نتیجه گیری شده و پیشنهاداتی ارائه شده است.

فصل دوم

مبانی نظری تحقیق

نخستین نکته ای که معلمان باید بدانند. این است که انگیزش انسانی یک موضوع بسیار پیچیده است. صدها روان شناس زندگی خود را صرف کرده اند. تا علت نحوه رفتار انسان را کشف کنند. کوشش های آنان به موفقیت های زیادی منجر شده است. امروزه مانسبت به چند دهه ی قبل اطلاعات زیادی درباره ی این موضوع داریم. اما این موفقیت ها بدین معنا نیست که درک و فهم ما کامل شده است. و اکنون می توانیم به این دانش جدید تمام اشکال رفتارها و نگرش های ضد باروری در مدارس کلاسها را متوقف کنیم. اگر موضوع انگیزش انسان اینقدر ساده بود. معلمان به حل بسیاری از مشکلاتی که با اندک انگیزش دانش آموزان قابل رفع بود فایق می آمدند. بنابراین معلمانی که برای افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان فعالیت می کنند. باید بینش و اهدافی متعادل داشته باشند. معلمان باید علاوه برداشتن اهدافی متعادل برای افزایش انگیزش تحصیلی دانش آموزان آگاه باشند که مجموعه ی یکسانی از شیوه های علمی که در تمام موقعیت ها موثر باشند وجود ندارد. از آنجایی که تدارک محیط های مناسب برای دانش آموزان باعث افزایش انگیزش یادگیری آنان می شود. از این رو معلمان باید زمان زیادی را جهت آموختن شیوه های آماده سازی محیط مناسب برای دانش آموزان صرف کنند، زیرا این عمل بسیار پیچیده است. معلمانی که با تغییر پی در پی روش های تربیتی خود سعی در ایجاد تقویت و پیشبرد انگیزش تحصیلی هستند. توصیه می شود که این عمل را بتدریج انجام دهند زیرا ایجاد تغییرات پی در پی حالتی از شوک در افراد ایجاد می کند^{۱۴}.

۲-۲- مفاهیم و تعاریف انگیزش:

تحقق اهداف نیاز به برانگیختن انسانها دارد. فرض اول در مباحث انگیزش این است که رفتار انسانی هدفدار است. بدین معنی که حرکت، فکر، آموزش و خلق کردن در انسانها در جهت نیل به اهداف مشخصی صورت می گیرد. اما چرا مطالعه و دانش در مورد پی بردن به انگیزه های انسانها مهم است؟ تمام مطالعات و تحقیقات در مورد انگیزش، تلاشهایی برای دستیابی به پاسخهایی در رابطه با چراهای رفتار انسانها می باشد. چرا بعضی پرتلاش تر از دیگرانند؟ اگرچه ممکن است جواب به این سؤالات آسان به نظر برسد اما تحلیل و ریشه یابی چراهای رفتار افراد بسیار پیچیده و در عین حال جدا و مسحورکننده است. درک انگیزش برای پی بردن به علل رفتار انسانها بسیار با ارزش است.

❖ مردم عموماً انگیزش را حالات درونی می دانند که باعث می شود فرد به انجام آموزش هایی بیش از آموزش های دیگر تمایل نشان دهد، استیروزوپورتر انگیزش را شامل سه عنصر اصلی می داند که عبارتند از:

۱- **نیروهای فعال کننده رفتار:** نیروهایی در افراد هستند و باعث می‌شوند هر فرد رفتار مشخصی داشته باشد.

۲- **نیروهای هدایت کننده:** رفتار را به سوی چیزی هدایت می‌کنند به عبارت دیگر انگیزش هدفدار است.

۳- **نیروهای تداوم دهنده:** انگیزش رفتار انسانی را که در جهت دستیابی به هدف فعال و هدایت شده نیرو بخشیده و به آن تداوم می‌دهد. محیط افراد عامل اصلی در شدت و ضعف و جهت دادن به این نیروهاست. پس انگیزش یعنی نیروها، سابقه‌ها یا حالت‌های درونی که باعث می‌شوند فرد داوطلبانه فعالیت‌هایی را شروع کرده و تا رسیدن به اهداف مشخصی ادامه دهد. بر اساس این تعریف انگیزش متأثر از عوامل درونی و بیرونی است (شیرازی، علی - مدیریت آموزشی ۱۳۸۳ ص ۱۴۱)

❖ جان اتکینسون^۱ (۱۹۶۴): انگیزش را عبارت از نفوذ و تأثیرات مقارنی می‌داند که در راستا، شدت و پایداری کنش به عمل آیند.

❖ ویکتور وروم^۲ (۱۹۶۴): نظریه پرداز دیگر، انگیزش را فرآیندی تصور می‌کند که گزینشهایی را که توسط انسان یا موجودات زنده دیگر صورت می‌پذیرد، تحت نفوذ قرار می‌دهد.

❖ کمپبل و پریچارد^۳ (۱۹۷۶): که هر دو از نظریه پردازان بنام در انگیزش هستند عقیده دارند که انگیزش به مجموعه روابط متغیر مستقل یا غیرمستقلی که راستا، وسعت و پایداری را تبیین می‌نمایند مربوط است، با این شرط که تأثیرات، استعداد، مهارت و درک و وظیفه مورد نظر و همچنین محدودیت‌هایی که بر محیط حاکم هستند ثابت نگه داشته شوند.

❖ وین ماندی و همکارانش^۴ (۱۹۹۸): انگیزش را عبارت از اشتیاق و علاقه نسبت به انجام فعالیت‌هایی می‌دانند که برای نیل به هدفهای سیستم مورد نظر لازم است.

❖ بیریل سان و استانیر^۵ (۱۹۹۸): معتقد هستند که انگیزش حالت درونی فرد است و رفتاری را در وی به وجود می‌آورد تا رسیدن به هدف مشخصی ممکن گردد.

❖ میسکل^۶ (۱۹۸۳): فرآیند انگیزش به نیروهای پیچیده، نیازها، شرایط تنش زا یا مکانیسم‌های دیگری اطلاق می‌گردد که فعالیت فرد را برای تحقق هدفهای وی آغاز کرده و به آن تداوم می‌بخشد. (نائلی، محمدعلی - انگیزش در محیطها ۱۳۸۹ ص ۱۳-۱۲)

۲-۳- طبقه‌بندی‌های معاصر از تئوری‌های انگیزش:

^۱G. W. Atkinson

^۲IV. H. Vroom

^۳G. P. campbell & R. D. pritchard

^۴R.. Wayne Mondy, etal

^۵B. Berison & G.Steiner

^۶C.G. Miskel